linnad, maiad iseäranis ühe Püha hooleks ehk hoidmise alla annawad. Kui ehk keegi lugijatest ei teaks, ehk oleks ära unustanud, et wast aastal **1517** Luteruse läbi õige usu üleswõtmine hakas, ja oleks ehk arwanud neid esimesi risti-usu õpetajaid õige risti-usu kuulutajad olnud olewad, siis kuuleb nüüd, et need esimesed Saksa-maalt tulijad kül ristirahwas, aga weel segase õpetusega ehk Katoliki rahwas olid. Seda woid sina ka jo test asjast tunda, et nemad mite üksnes õpetuse ja armastusega püüdsid rahwas risti-usku saata, waid ka wäe wõimusega, kuida nemad praegugi weel mõne pagana Maal tegewad. On kül ka nende seast tõeste wagad mehed leida, kuida meie ka selle joone Meinhartist oleme kuulda saanud.

Kui nüüd Rija lin walmis oli, ehitas Albert weel ühe munga-kloostre, Wäina jõe suu kohta ja seädis tema walitsejaks Tiitrikut, kes jo Meinhartiga oli seia Maale tulnud ja Kube ristitanud. Se aeg oli wäga sõdalik aeg. Ristirahwas püüdsid sõaga igal pool Issanda riiki kaswatada, et tema riik kül mite sest maailmast ei ole waid rahu riik. Suur räändamine oli Palästina-maale, kus nemad tahtsid Jeerusalema linna ja ümberkaudsed Maad Turklaeste käest ärawõita. Niisugusi mehi nimetati risti sõitjadeks, ja olete neist enne kord pikemalt juttu kuulda saanud. Piiskopi Alberti palumise peäle laskis paawest kuulutada: „kes Liiwi-maale läheb paganate wastu sõdima, peab niisama auusaks peetud saama,

kui se, kes Palästina-maale läheb sõdima ja saab selle läbi selle sama hinge õnnistuse.“ Seeb se oli ka, mis jo mitmeid oli aianud Albertiga tulla, ja et ka pärast weel teised taga järel tulid. Aga niisugused olid nagu kured iga aasta tulemas ja jälle minemas, ja ep olnud neist kindla asja mite loota. Alberti nõu oli sellepärast üht wennade seltsi seäda, kes wandega pidid lubama seia Maale jääda ja usu eest sõdida ja wõitelda. Se nõu sai ka paawesti poolt heaks kiidetud ja kinnitatud. Se wennade selts (Orden) nimetas ennast: „Kristuse sõa wennad“ ehk ka „Kristuse sõamehed“, aga teistest said enamiste nimetatud „Mõega-mehed“ ehk „Mõega-kandjad“ ehk ka „Risti-mehed“. Neid nimesi saiwad nemad sest, et nende wäljaspidine tundmise märk oli, et seljas kandsid walgi laia kuubesid (mantlid) kelle peäle, rinna kohal weri-punane mõek ja rist oli peäle õmmeltatud. Kui uus wend oli oma lubamist wandega kinnitanud, andis nende pealik ehk walitseja mõeka tema kätte, nende sõnadega:

Nüüd mõeka sina kätte saad,
Seega pead hoidma Maarja-maad.

Kes selle seltsi sai wastu-woetud, pidi auusa wanemate laps olema, ise ilma laitmata, ilma naeseta ja lubama kasinaste ja puhtaste elada. Sõguseks oli neile määratud, et üksi nende peäle ei tohtinud kohut mõista, kui aga paawest ise ja et üks osa sest maast, mis nemad ärawõitsid neile omaks pidi jääma! —